

مقالات کوتاه

publishing. PP, 37-80.

5- Moulton, J.E. 1989. Tumors in domestic animals, 2nd edn. University of California press. London. PP, 23-24.

6- Robert, R.J. 1986. Fish pathology, 2nd ed. Balliers Tindall, London. pp, 154-165.

7- Stodkopf, M. 1993. Fish medicine. W.B. Sanders Company. PP, 591-593.

شیوع کوکسیدیوز در طیور گوشتی

در مناطق تحت حاره

● محمد رضا قلعه‌نوئی، عضو هیات علمی وزارت جهاد کشاورزی

به منظور تعیین عوامل مختلف بر روی کوکسیدیوز، تحقیقی طی سالهای ۱۹۹۷ تا ۱۹۹۹ بر روی ۹۷ گله گوشتی در ناحیه پیشاور پاکستان انجام شد، در این تحقیق فارم‌ها با شرایط یکسان نگهداری شدند. در این مطالعه درصد ابتلا به کوکسیدیوز $14/14 \pm 0/51$ و درصد مرگ و میر حدود $5/71 \pm 0/31$ بود، همچنین مشخص شد که شرایط بهداشتی، نوع ترکیب بستر، ارتفاع بستر، تمیزی و شستشوی وسایل آبخوری و سن گله دارای اثر معنی‌داری بر روی ابتلا و مرگ و میر در این بیماری می‌باشند ($p < 0/01$).

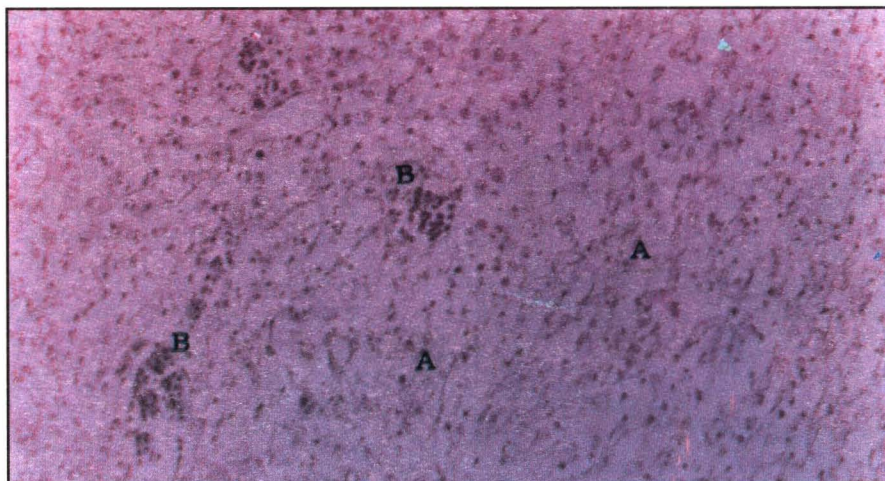
ابتلا و تلفات به طور معنی‌داری در فصول پاییز و زمستان بالاتر از بهار و تابستان بود ($p < 0/05$). همچنین گله‌هایی که شرایط بهداشتی را رعایت نمی‌کردند نسبت به گله‌هایی که بهداشت در آنها رعایت می‌شد درگیری بالاتر بود ($p < 0/05$).

ابتلا در گله‌هایی که به صورت منظم هفته‌ای چندبار شستشوی وسایل آبخوری و دانخوری را داشتند نسبت به آنهایی که هفته‌ای یکبار شستشوی تجهیزات را داشتند به طور معنی‌داری پایین‌تر بود ($p < 0/05$). درصد ابتلا و تلفات در بسترهای متراکم و سفت شده نسبت به بسترهایی که حالت مرطوب و خسی داشته‌اند به طور معنی‌داری پایین‌تر بود ($p < 0/05$).

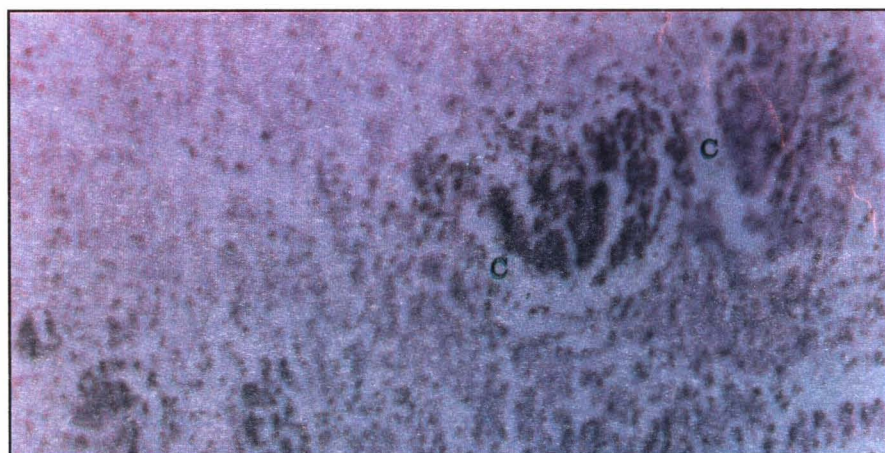
بر همین اساس رعایت بهداشت مناسب و فراهم کردن شرایط بهداشتی، تمیز کردن منظم وسایل و تجهیزات سالن (آبخوری و دانخوری) و استفاده از بسترهای سفت و با ارتفاع بیشتری از سطح زمین به عنوان عوامل کلیدی برای به حداقل رساندن کوکسیدیوز در طیور گوشتی پیشنهاد می‌شوند.

منبع مورد استفاده

1- Farooq et al. 2000. The international journal of veterinary medicine.

تصویر شماره ۲- B و A افزایش بافت همبندسست و سلولهای همبندی و پرخونی عروقی ($\times 320$, H&E)

تصویر شماره ۳- نکروز بافتی به صورت بقایای ائوزینوفیلیک ($\times 160$, H&E)

بافتی به صورت بقایای ائوزینوفیلیک قابل مشاهده بود (تصاویر ۲ و ۳). با توجه به این که ماهی در محیط تمیز و پاک نگهداری می‌شد، تشخیص احتمالی می‌تواند یک عوامل ویروسی باشد، که موجب ایجاد تومور میکروما در ماهی فوق شده است (۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶).

منابع مورد استفاده

- ۱- سهرابی هقدوست، ایرج، ۱۳۷۰، سرطانزایی و سرطان شناسی دامپزشکی، انتشارات دانشگاه تهران. ۱۸۳-۱۸۱.
- ۲- عربان، احمد، ۱۳۶۵، آسیب‌شناسی دامپزشکی عمومی، انتشارات جهاد دانشگاهی تهران، ۴۳-۴۴.
- 3- Ferguson, H. 1989. Systemic pathology of fish. Iowa state university press. PP, 232-240.
- 4- Leatherland, J.F., Woo, P.T.K. 1989. Fish disease and disorders (Volume 2). CABI

بررسی قرار گرفت که نتایج منفی بود. در بررسی کالبد گشایی انجام شده کبد، کلیه و طحال کم خون و روده‌ها خالی از مواد غذایی بود، علائم خاص دیگری در سایر اندامها مشاهده نگردید. سپس از محل ضایعه نمونه‌برداری به عمل آمد و نمونه‌ها در فرمالین بافر ۱۰ درصد قرار داده شد. بعد از انجام مراحل آماده سازی بافت، مقاطع بافتی به ضخامت ۵ میکرون تهیه و به روش هماتوکسیلین و ائوزین رنگ آمیزی شد. در بررسی‌های اولیه در لامهای تهیه شده هیچگونه علائمی از وجود انگل، باکتری و میسلیوم قارچ مشاهده نگردید. در بررسی هیستوپاتولوژیک، سلولهای ستاره‌ای و دوکی شکل متعدد در میان بافت زمینه‌ای موسینی، بازوفیلیک و واکنش پراکنده بودند. هسته سلولها گرد و بیضی شکل بود. یافته‌هایی از نوع هیپرکروماتیسیم و تقسیم میتوز مشاهده نگردید که دلالت بر خوش خیم بودن تومور دارد. پرخونی شدید عروق خونی، نکروز